

Q. F. F. S.
 PROPITIO NUMINE,
 JUSSU
 MAGNIFICI ATQUE AMPLISSIMI
 SENATUS GEDANENSIS,
 CUM VIRO
 NOBILISSIMO, EXCELLENTISSIMO ET CONSULTISSIMO
 DN. JOH. GODOFRE-
 DO à DIESSELDORF
 GEDANENSI,
 J. U. D. CÆSAREI PALATII COMITI, ATQUE
 IN ACADEMIA LIPSIENSI ANTEA CONCILII
 PERPETUI ASSESSORI,
 NUNC IN PATRIA
 JURIIUM ET HISTORIARUM PROFESSIO
 PUBLICA ET ORDINARIA, ATQUE ATHENÆI
 INSPECTIO,
 SOLENNI RITU COMMITTERETUR,
 AD INAUGURATIONIS ACTUM
 A. C. 1796 XCVII. D. XII. DECEMBRIS
 CELEBRANDUM,
 LIBERALIUM ARTIUM ET STUDIORUM
 PATRONOS, FAUTORES, CULTO-
 RES ET ÆSTIMATORES,
 SUBMISSE, REVERENTER, OFFICIOSE
 ET PERAMANTER
 INVITAT;
 STUDIOSUM VERO COETUM
 PATERNE CONVOCAT,
 ATHENÆI RECTOR,
 SAMUEL SCHELGUIGIUS,
 S. THEOL. D. ET PROF. PUBL. ITEMQ; ECCLESIAE
 AD SS. TRINIT. PASTOR.

G E D A N I,

Typis JOHANNIS-ZACHARIAE STOLLII
 GYMNASII TYPOGR.

Quod Thucydides quondam censuit, imperitiam cum modestiâ conjunctam, Reip. utiliore esse, peritiâ, quæ comitè habet immodestiam: ejus asserti veritatem, cum in aliis, tum vel maximè in JCtis, experientia dudum comprobavit. Non equidem ignotum nobis est illud Isidori Pelusioræ (L. 2. Epist. 232): *Qui cum nullum in se bonum agnoscit, verborum modestiâ utitur, ignoscens vel agnoscens potius, ac non modestus est: At qui post virtutes submissè de se sentit, is demum propriè est, qui modestum se præbere novit.* Hinc nec JCtum appellare eum multòque minùs à modestiâ commendare audemus, qui nullà omninò juris peritiâ gaudet. Enim verò usitatissimum in communi sermone est, quando duo inter se contenduntur, imperitiam adscribere illi, qui minùs reperitur peritus: atque ita nostro etiam qualicunque calculo, magis Reip. JCtus sine magnâ peritiâ, quam sine omni modestiâ conducit. Cæterùm tantò magis modestiæ defectus nocet, quantò præsentia aut cura ejus rei utilior foret, quæ per JCti immodestiam evertitur, aut saltem sufflaminatur. Exemplum nobis luculentum exhibet Hugo Grotius, non in Jurisprudentiâ solùm, sed in quocunque etiam alio scientiarum genere major, quàm in modestiâ. Accusatur ille à Rebhanio Argentoratensium Antecessore (Præf. ad Instit.) quòd *Juris Justinianei iniquior censor passim extiterit.* Sed ab hac immodestiâ Virum celeberrimum alii fortasse absolvent. Reus utique istius criminis suo merito perageretur, si Lectores Auditoresve suos à Legum Romanorum studio avocasset; si Corpus, quod appellant, Juris, aut partes ejus, Institutiones Pandectas, Codicem, Novellas convitio proscidisset; si Tribonianum, Theophilum, Dorotheum, Isidorum, Thallezum, Cratinum & reliquos operis laudatissimi Conditores, pro fungis aut stipitibus habuisset; si Prætores, Senatù, imò sacratissimos Imperatores, à quibus pretiosa isthæc analecta ad nos pervenerunt, recòtis fabularum pridem explosarum commentis, stigmatè quasi inusto, notasset; si eorum, qui dubio de controversiâ aliquâ suborto, Consulentes, Respondentes, Decidentes evolvunt sudorem risisset & exagitasset. Ita facere solent, qui, nisi quòd ipsi faciunt, nihil rectum putant: quo ægerrimarum mentium morbo, tantùm abest, ut correptus fuerit Grotius, ut potius nimii in leges Justinianeas amoris (verène an secus non definimus) arguatur, quòd nimirum sæpius *decipi se à Jureconsultis Romanis passus sit, ut juris naturalis dixerit, quæ isti pro tali habuerint.* (D. J. E. ap. Magir. in Eponymolog. Critic.) Atat hoc illud est, hinc tot justissimæ de immodestiâ Grotii quærelæ, tot detestationes, tot expostulationes, quòd suo non contentus, insatiabilem manum Theologix, ut novus Dictator, immitteret; prorsus immemor ejus, quod prudenter quondam monuit Siracides (c. III. 22. seq.) *Quæ tibi injuncta sunt, illa cogites semper, & in aliis ne fueris curiosus.* Natus inter Reformatos præceptisque Religionis in patriâ prædominantis à tenerâ ætate imbutus, postea animum novaturientem ad Remonstrantes eo conatu applicuit, ut in sententiâ contra ipsum, anno M. DC. XIX. 18. Maji latâ, inter alias causas, ex eo damnaretur, quòd *statum religionis turbare, Ecclesiamque Dei ingenti tristitiâ atque angore afficere, veritus non fuerit: quòd asseruerit, ac multis etiam persuaserit, competere singulis seorsim provinciis in religionem summum jus atque potestatem, nihil uti ad provincias socias ejus rei cura pertineat: quòd assensu suffragiorum suo & quibusdam scriptis fecerit, ut multe opiniones novæ formulisq; imita concordie repugnantes, & nunquam antea in Reformatâ Ecclesiâ approbatæ, adversus solennem, sacrorum ritum, inveherentur, atque illic defenderentur; quòd jactâverit, Synodos Ministrorum Ecclesiæ supremae ordinum jurisdictioni aliquid præjudicati adferre; in causâ Synodi, neque suffragiis neque numero suffragiorum agendum esse; fore id adversus majestatem libertatemq; & jura Hollandiæ, si ejus provinciæ Ordinibus aut majori eorum parti, sine plenâ eorum assensione, obtruderetur nationalis Synodus: quòd in nationali Synodo ea remedia, quæ componendis in religione controversiis necessaria erant, impediiverit.* &c.

Hæc

Hæc ex decretoriâ sententiâ decerpimus, quâ Grotius perpetuis vinculis destinabatur. Fide autem & bono, ut opinamur, dolo uxoris ex carcere liberatus, atque in Galliam delatus, cum cœlo simul animum mutabat, Pontificiisque scenæ suæ interserviens, palpum obtrudebat. Sed nec ab Augustanâ Confessione, ex reverentiâ in Christinam Sveciæ Reginam postquam ei servire cœpisset, abhorruisse, ex Animadversione ad Consultationem Cassandri constat. De Socinianis non est quod dicamus; cum quanta inter hos & Grotium intercesserit familiaritas, Ruari Epistolæ, ipsæque Grotii literæ ad Crellium datæ prodant. Ut paucis multa complectamur, in id videtur remis contisque enisus esse,

*Unicus ut toto fidei sit vultus in orbe,
Quem liceat vocitare chaos.*

Quæris autem, quâ fortunâ quove successu talia egerit? Non alio, quàm qui inter publica dissidia neutram partem amplectentes excipere solet. Hos quidem Alphonsus Rex iis esse similes ajebat, qui cum mediam domus contignationem inhabitent, ab inferioribus fumo, à superioribus matulâ effusâ vexantur. Non multò diversa acciderunt Grotio. Ardelionatus Viri. alioquin inter literatos summi, quem in Theologiâ exercuit, vix cuiquam, nisi in eodem luto hærenti, placuit. Detestantur eum inter nostros & Theologi & Jcti. Ex Theologis Notas in Scripturam Grotianas Calovius in Bibliis illustratis operosissimè excussit. Osiander verò Observationes. ut titulus refert, *maximam partem Theologicas*, in libros de J. B. & P. publicavit. Quid Jcti de Theologiâ Grotii senserint, propriis eorum verbis detegemus. Johannes Otto Tabor, in epistolâ ad Calovium (præf. Bibl. Illustr. X. X. 2.) scribit: *Multarum rerum satagentes, parum ab impietate abesse censeo; quippe qui plura se præstare posse nudentur, quàm officii commissi ratio ab ipsis exigat. Enimvero, cum religionis causa & communis & præcipua esse debeat, non potui sine doloris sensu coram & liquidius cognoscere, quantopere Viri ingeniosi sane, (Grotii) existimatio eva-luerit, in corrumpendis & ad Atheismum inclinandis hominum animis; non juniorum tantum, sed & veteranorum.* Et post aliquot lineas. *Multa me experimenta docuerunt, insanum gloriæ aucupium ad hoc usque facinus vecordem impulisse.* Caspar Zieglerus in libros Grotii de J. B. & P. (Præf. X. 7. b.) *Hoc unicum optarem, veræ Religionis addictum Grotium fuisse, nec tam crebras elegantissimo operi addidisse heterodoxias; propter quas nec Pontificiis, qui anno hujus seculi XXVII. librum hunc solenni decreto suis prohibuerunt, nec aliis etiam ullis, commendare se potuit.* Samuel Pufendorf, in suo quem de J. N. & G. vulgavit Commentario, (Præf. B. 4. b.) *Non exiguam nobilissimo operi (Grotiano) labem aspergunt, queis passim à receptis orthodoxæ Ecclesiæ sententiis diversus abit. Qui quidem magnorum ingeniorum infelicitissimus labor mihi semper visus est, circa divina aliquid novare.* Jctis subnecto Bœclerum, qui (in præf. Comment. ad libr. de J. B. & P.) *laudat & admiratur Grotium; sed Theologiam ejus deplorat.* Sic à nostris ille vapulat. Neque molliùs habetur à Pontificiis. Paulo enim ante ex Zieglero accepimus, quòd anno liber illius de J. B. & P. decreto Papæ fuerit proscriptus, quo quidem die IV. Februarii, *ex secreto consilio Romæ emanâsse* autor est Franciscus Magdalenus. Quin & jam multò in Indice librorum prohibitorum & expurgandorum Hispanico, qui Madriti M DC XVII. lucem aspexit, Grotius inter *autores damnatos* rejicitur, non sine exprobratione, quòd *salcem immiserit in rem Theologicam.* Præ aliis omnibus pessimam à Reformatis gratiam iniit. Nam meditationes Grotii de Antichristo Hippolitus Fronto Caracotta, qui Molinæus esse creditur, pro merito castigavit. Acerbiore calamo, ut solebat, Maresius Nostrum excepit, inter alia de eo statuens: (Concord. Discord. Præfat.) *Poterat Theologus censeri, si nihil ad Theologiam scripsisset, memorq; fuisset moniti illius Epicteti: Si quam personam, quæ vires tuas superet, indueris, tum eam indecorè geres, tum eam, quam sustinere posses, negliges.* Verissima autem & Scriptori, de cujus ludebatur corio, convenientissima videntur, quæ apud Rivetum legimus. Hic enim Grotium,

quem

FAH T n 7873

quem in Bibliothecâ Theologicâ *Virum dubie religionis* vocat, cum annotata ejusdem in Cassandrum animadversionibus suis perstringeret (Præf. p. 4.) sequentibus describit: *Hugo Grotius, Vir clarissimus & inter doctos hoc tempore primi nominis, si se continuisset intra limites quos, ei videbatur præfixisse vitæ genus, quod ab initio elegerat; melius fortasse sibi & aliis consulisset. Sed cum vir ingenii sit tam ampli & capacis, ut nullis coarctari possit terminis, ubique jurisdictionem exercet in literaturâ omnis generis, in linguarum cognitione, in legum & juris peritiâ, ac tandem in Theologiâ dictaturam sibi voluit attribuere, qui quid in qualibet communiione aut sectâ, quarum omnium hypotheses diligenter exquisivit, aut nunc placet, aut aliquando placuit, aut quod non arridet, vel asserit confidenter, vel obelo transfigit. Facile passi sumus eum in cæteris dominari, in quibus minus est periculi & rationi humana plus permissum. At in rebus fidei & religionis, ut sedeat arbiter, omnia moveat, & Theologiam illam mixtam, jam diu ab utrâq; parte, in Erasmo, Cassandro & Vicelio, rejectam & explosam, etiam illo tempore, quo spes aliqua conciliationis affulgebat, nobis iterum obrudat, nescio an passuri sint, qui prioribus illis non pepercerunt. Nos certè non solum ei ut acquiescamus, vetat conscientia, sed etiam stimulat, ut liberè profiteamur, quid de hoc ejus & aliorum quorundam instituto sentiamus.* &c. Tanti Grotio constitit immodestia. Si igitur Sanacharibo, qui lapideus in templo Vulcani visebatur, murem exercitus ab eo in Ægyptum ducti, ut Hesiodus (Euterp. seu L. 3) refert, victorem manu tenens visebatur, adscriptum fuit: *In me intuens pius esto: quid impedit, quo minus Theologicus Grotii abortus lectorem hisce alloquatur: In me intuens modestus est.* Plura adderemus, nisi Vir Nobilissimus, Excellentissimus & Consultissimus, Dn. D. JOH. GOTHOFREDUS à DIESSELDORF, vocatus Jurium & Historiarum Professor atque Athenæi Inspector, idem ferè argumentum, aut non multum absimile, in augurali Oratione prosequendum sibi delegisset. Ille hætenus non Lipsiæ solùm, ubi Doctorales in Jurisprudentiâ honores consecutus est; sed priùs etiam, quam gradum isthunc consequeretur, ex Francofurti & Groningæ, in celeberrimis Europæ Academiis, superiori cathedrâ differendo, juventutem magno cum applausu docuit, plurimisque disputationibus feliciter habitis, inclaruit. Cum anno M DC XCV. Viennæ Augustissimum Invictissimumque Romanorum Imperatorem humillimo alloquio salutaret, eam fortiebatur gratiam, ut ad clementissimum ipsius Monarchæ mandatum, inter Comites S. Palatii cooptaretur; quam prærogativam, ab eo tempore, in Germaniâ, non sine insigni & suo & Reip. emolumento, frequenter exercuit. Qui itaque Studiofis Academicis, qui tot Viris in dignitate constitutis, qui supremo Christianorum in terris Principi placuit; qui posset Athenæo Gedanensi, studiorum in hac civitate matri, displicere? Ecce bonum factum! Jussu Magnifici Amplissimique Senatus, Vir laudatissimus die XII. Decembris, primum pedem cathedræ sibi demandatæ inferet, de *Simulatò Juris studio* dicturus; postquam Rector eidem Oratiunculâ de *OTTONE I.* ex Saxonicâ WITECHINDI familiâ Romanorum Imperatore, & cognomine & reipsâ MAGNO, aditum, more majorum, paraverit. Ut uterque benevolè audiatur, est quod debitâ submissione, observantiâ ac humanitate oramus, Servet Deus Athenæum nostrum: servet Remp. Gedanensem: servet inclytum Magistratum, Patronos ac Nutritios nostros: servet EUM, à quo salus Gedani, & quid Gedanum dico? salus totius Borussia, imo salus universæ Poloniae & annexarum insitarumque provinciarum pendet, Serenissimum ac Potentissimum Regem nostrum AUGUSTUM, & numero & omine secundum; cujus auspiciato ingressui, cum Civitas nostra præparetur, nos illud Romani Poëtæ leviter immutatum, humillimè accinimus:

*Phosphore redde diem, quid gaudia nostra moraris,
REGE ADVENTURO, Phosphore redde diem.*

PP. Dom. II. Advent. M DC XCVII.

VMT

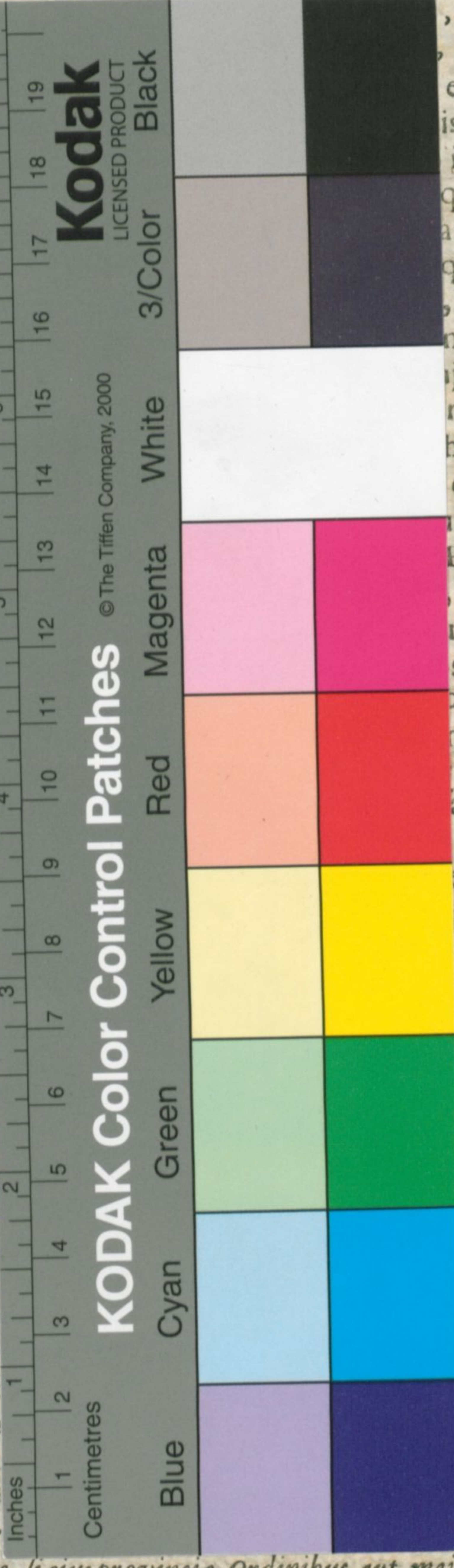
MC.

Uod Thucydides quondam censuit, imperitiam cum modestiâ conjunctam, Reip. utiliore esse, peritiâ, quæ comitè habet immodestiam: ejus asserti veritatem, cum in aliis, tum vel maximè in JCrts, experientia dudum comprobavit. Non equidem ignotum nobis est illud Isidori Pelusioræ (L. 2. Epist. 2. 3. 2): *Qui cum nullum in se bonum agnoscat, verborum modestiâ*

At qui modestum se præbere non nûs à modestiâ commenda nim verò usitatissimum in tur, imperitiam adscribere qualicunque calculo, magis stiâ conducit. Cæterùm cura ejus rei utilior foret, q natur. Exemplum nobis l tiâ solùm, sed in quocunque stiâ. Accusatur ille à Rebl quodd Juris Justinianei iniqu rum celeberrimum alii forta perageretur, si Lectores Au si Corpus, quod appellant, Novellas convitio proscidit rum, Thallelæum, Cratinum aut stipitibus habuisset; si E bus pretiosa isthæc analecta plosarum commentis, stigm troversia aliquâ suborto, C rem risisset & exagitasset. I putant: quo ægerrimarum Grotius, ut potius nimii in le arguatur, quod nimirum sæ turalis dixerit, quæ isti pro ta tic.) Atat hoc illud est, hir testationes, tot exostulatio logiæ, ut novus Dictator, im dam monuit Siracides (c. I in aliis ne fueris curiosus. Na prædominantis à tenerâ æta strantes eo conatu applicuit Maji latâ, inter alias causas, siamque Dei ingenti tristitiâ at multis etiam persuaserit, comp que potestatem, nihil uti ad pr que suo & quibusdam scriptis f pugnantes, & nunquam antea rum ritum, inveherentur, atq rum Ecclesiæ suprema ordinu di, neque suffragiis neque nume libertatemq, & jura Hollandiæ, si ejus provincie Ordinibus aut majori eorum parti, sine plenâ eorum assensione, obtruderetur nationalis Synodus: quòd in nationali Synodo ea remedia, quæ componendis in religione controversiis necessaria erant, impediverit. &c.

, ac non modestus est: is demum proprie est, eum multòque mi is peritiâ gaudet. E inter se contendun que ita nostro etiam am sine omni mode quantò præsentia aut, aut saltem sufflami non in Jurispruden jor, quàm in mode re (Præf. ad Instit.) hac immodestiâ Vi criminis suo merito am studio avocasset; Pandectas, Codicem, Dorotheum, Isido nditores, pro fungis s Imperatores, à qui ularum pridem ex o, qui dubio de con ntes evolvunt sudo aciunt, nihil rectum ut correptus fuerit ecus non definimus) passus sit, ut juris na Eponymolog. Cri tii quærelæ, tot de bilem manum Theo od prudenter quon illa cogites semper, & Religionis in patriâ rientem ad Remon M. DC. XIX, 18. gionis turbare, Eccle : quòd asseruerit, ac tionem summum jus at quòd assensu suffragio isq, in ita concordia re r sus solennem, sacro rit, Synodos Ministro ferre; in causâ Syno adversus majestatem

Hæc